

se bojé, ker mislijo, da vsak ptujic ima oblast ž njimi zapovedovati. Len tedaj že po natori svoji, in len, ker mu delavnost nič ne koristi, je Vlah v velikih svojih revah že zadovoljin, ako v svoji podzemeljski koči pri ognjišču si zamore svoje mokre cape sušiti, koruzo si péči in tobak piti. Ker Vlah v svojem stanišu nič po-šija nima, nima tudi v koči svoji nič varovati, ako za-pustivši jo je nož, pipo in tobačno možnjo za pasom sabo vzel.

Ker orožja nimajo, tudi vojaščine niso vajeni, ne morejo prijatlu dosto pomagati, pa tudi sovražniku se ne zoperstavljati; brambovci, ki jih imajo, niso za vojsko. Vendar dežela ta ni zaničevati, kdor jo posede, ker, čeravno je malo kmetijstva, vendar ne manjka žita in posebno živine ne; na sila velikih senožetih ob Donavi se prideluje sila veliko sena. Boljarov je dosto bogatih.

Zemlja sama po sebi je rodovitna; žita se dobro sponašajo, živinske piče je obilo, zato je reja goved, ovác, prešičev in konj dobra; majhni, pa živi in čversti konjiči so zlo obrajtani; vino je močno kakor ogersko.

Tudi rudnin ne manjka; kamnite soli pa imajo posebno veliko. Po „Terž. čas.“

Slovanski popotnik.

* Časopis českega muzeuma verlo napreduje. Zvezek tretji 1853. leta obsega znamenite slovstvine spise: „Nejstariši hexametry české v Cisiojanu 13. věku“, od V. Hanky, — „Zeměpis filosoficky pojaty“ od K. B. Štorcha, — „Pověry národní v Čechah“ od J. V. Housky, — „Sasové v Praze leta 1631“, podal K. J. Erben, — „Sen“, basen lorda Byrona, preložil Fr. D. cha, — „Tragičné básnictví Reků“, od V. Nebeskeho in Zlaté zavitky Kralové-Hradecké, popisuje J. Eraz. Wocel.

* V Belogradu išla je „historia cerkve staro-i novo-zavétné“ za šolsko mladež.

* Sila imeniten spis o zvezdoslovju pod naslovom: „Teoria dviženija Neptuna“, kterege je izdal prof. Kazanskega vseučilišča gosp. Kovalski. Vsak, kdor se z zvezdoslovjem peča, bi ta spis imel imeti in želeti bi bilo, da bi se tudi v druge evropske jezike prestavil.

* Ruska vlada je odkazala 5000 sreb. rublov za izdanje novega ruskega slovnika, kterege je so-stavil Pavlovski.

* „Ilirska Danica“ naznanuje, da je franciskan Jukič pripravil za tisk mimo različnih pesem tudi tri knjige elegij in spis Ivana Držića „Lepost duše“, ki je pisan v desetero spevih v letu 1713. Jukič je v Benetkah prepisal vse dela Nalješkovića, Dubrovčanina, znanega pesnika iz 16. stoletja.

* Ni davno, kar je prišel deseti zvezek česke glediščne biblioteke na svitlo.

* Profesor Zeleny je izdal česki šolski zemljovid vsih delov zemlje.

* Gosp. Vaclav Rozum je v česko prestavil Lesingove basne, ki so v Pragi na svitlo prišle.

* Slavna rodovina Zrinskih je imela tudi slovanskega pesnika med svojimi udi. V cesarski knjižnici na Dunaju je epiška pesem „Sirena mora adrianskega“ od Petra Zrinskega, ktero je gospod Kukuljević, ko je bil poslednjič na Dunaju, najdel.

Novičar iz mnogih krajev.

C. k. ministerstvo nauka je po dovoljenju Njih veličanstva razpisalo 10 štipendij po 300 fl. na tri leta za pripravnike, ki hočejo kadaj učeniki biti na gimnazijah z nemškimi in laškimi učnim jezikom. — Sliši se,

da c. k. ministerstvo resno prevdarja, kako bi se doglala naprava za naseljnike v ogerski deželi, ker želi, da taki, ki na svojem domu ne morejo sebe in svoje družine prerediti, bi raji na Ogersko šli, kakor v Ameriko, kjer jih sreča dostikrat goljufa. — Število prebivavcov v našem cesarstvu, ki je zneslo izzačetka tega leta 38 milionov in 763.800 duš, bo konec tega leta se pomnožilo na 39 milionov in pol. — V Terst je prišlo po naznanilu od 18. t. m. veliko žita, cena se ni podražila. — V Galiciji in Bukovini je spet goveja kuga; tudi v Lundenburgu je že nekoliko glav pocapalo. — Po velikem boju pri Oltenici se ni primerila med Turki in Rusi nobena huji bitva, čeravno se skor vsak dan tu in tam po malem tepejo in od obeh strani dosto ranjenih v bolnišnice vozijo; v sami bolnišnici v Bukareštu jih je okoli 3000 deloma ranjenih, delema za kolero, legaru, merzlici in pljučnici bolnih. Ker je poveljnik rusovske armade se prepričal, da so Turki močni in se junaško bojujejo, je ukazal, da se veči armada združi in 12. dan t. m. Turke napade; ko so pa Turki to čutili, so se večidel vmaknili iz Valahije na desni breg Donave. Z veči silo Turke napasti, je ukazal general Gorčakov, ki je od 14. t. m. spet v Bukareštu, Osten-Sakenškemu kardelu, ki šteje 40 do 50.000 vojakov, da naj hitroma maršira v Moldavo in Vlahijo; prednja straža je prišla že v Jaš, čeravno je pot silno slaba. Sliši se tudi, da v izhodni Rusii od vsih svetih spet nabirajo novince, 7 od 1000 duš. Tudi namestni-kralj egiptovski je v pomoč turške armade ukazal 75.000 novih vojakov nabrati in poslanec turške vlade je vnovič 40.000 puš iz Pariza v Carigrad poslal. Govorica, da je rusovski general-lajtnant grof Budberg za deželnega poglavarja Moldave izvoljen, se poterdjuje, kakor tudi ta, da je rusovski car določno izgovoril: da mu bo za znamenje vojske veljalo, ako se angležke in francozke vojne barke prikažejo na črnem morju. Ker po prepovedi, da celó nobena kupčijska barka ne smé z blagom iz Bukarešta in v Bukarešt, je austrijska kupčija v veliko zadrego prišla, je na prošnjo austrijskega poročnika Gorčakov preklical za Austrijo te prepoved. Od serbske meje se piše, da general Kničanin ogleduje serbsko knežijo, da se povsod postavi v brambo, naj pride napad od ktere koli strani; še nikdar niso bili Serbi za boj tako goreči, kakor sedaj; vsak, kdor je v stanu orožje nositi, se oborožuje, in kamor koli se pogleda, se ne vidi in ne sliši nič drugega kakor vaje v strelu in boju. Kakor se od več strani sliši, Gerki zlo namerjujejo na razvalinah turškega carstva iznova osnovati gersko-bizantinsko cesarstvo. — Pomenljivo je, kako se turški vojaki vverstujejo armadi: Vsak oficir dobi list v roko, na katerem so zapisane vse njegove dolžnosti; potem ga vpraša vojni minister: al hoče umreti za sultana in véro? Če reče da, je poterjen. Prostakom pa se predbere molitev, in če potem reče: da, skoči vsak novinc čez meč, ki leži na zemlji, in poterjen je.

Réka.

(Iz orientalskih pregovorov.)

Up je divja reka,
Njega stermiti breg je misel,
Strasti votli pad
Poželjenja pene pne;
Slasti kot valovi ženejo
Stanovitnosti drevo
Na prepad slepote večne:
Zgorej se razgrinja pámet,
Ko spoznanja tica
Vodi modrega na varni breg.